

2014.02.02.STAT.03

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE BİLGİSAYAR KULLANIMININ ÖĞRENCİLERİN MUHASEBE DERSİNDEKİ BAŞARISINA ETKİSİ

Cevdet KIZIL *

Sadi Evren ŞEKER †

Derya BOZAN ‡

PhD, Yalova Üniversitesi, Yalova

PhD, AUM, Purdue University, Kuwait

Yalova Üniversitesi, Yalova

Received: 15 September 2014

Accepted: 05 November 2014

Özet

Küreselleşen dünyada yaşanan ekonomik ile teknolojik gelişmeler aracılığıyla firmaların yapılarında köklü değişimler oluşmaktadır. Belirtilen gelişmeler doğrultusunda tüm bilim dallarında olduğu gibi muhasebe bilimi ve alanında da ciddi değişimler görülmektedir. Belirtilen durum hiç kuşkusuz muhasebe eğitimi için de söz konusu olmakta ve eğitimin farklılaşan durumlara adapte olmasını zorunlu kılmaktadır. Muhasebe dersinin anlaşılabilirliği için dersin verilme şekli en önemli unsurlardan birisidir. Bu çalışmanın amacı muhasebe eğitiminin önemini araştırmak, muhasebe eğitimi etkileyen faktörleri belirlemek ve değişen-gelişen ekonomik ile teknolojik koşullara bağlı olarak bilgi teknolojilerinin ve bilgisayar kullanımının öğrencilerin muhasebe dersindeki başarısına etkisinin değerlendirilmesidir.

Anhtar Kelimeler: Muhasebe, Eğitim, Bilgi Teknolojileri, Muhasebe Eğitimi, Yönetim Bilişim Sistemleri

Jel Kodu: I20, I21, M15, M41

Abstract

In a globalizing world, along with the economic and technological developments, there is also a significant change in the structure of firms. This is in line with developments in all branches of science as well as the science and profession of accounting. Thus, important and serious changes in accounting are also observed. The mentioned changing environment for firms is reflected to the accounting education as well. So, adapting to changing circumstances is now a necessity. In order to understand accounting, the delivery format of accounting course to students is critically important and it is one of the most significant aspects. The aim of this study is to investigate the importance of accounting education, detect factors affecting accounting education and evaluate the information technologies' as well as the computer usage's influence on the success of students for accounting course.

Keywords: Accounting, Education, Information Technologies, Accounting Education, Management Information Systems

Jel Code: I20, I21, M15, M41

* cevdetkizil@yahoo.com (Corresponding author)

† sadievrenseker@gmail.com

‡ derya-madsm@hotmail.com

1. Giriş

Muhasebe işletmelerin karar alma sürecinde önemli bir fonksiyona sahiptir. Dolayısıyla bilginin ve bilgi sisteminin önemi büyüktür. Bu bağlamda işletmelerin de muhasebe bilgi sistemlerini çok iyi kurmaları gerekir. Özellikle geçmişe sağlıklı, eksiksiz ve doğru bilgilerin sunulması, eş zamanlı olarak geleceğe doğru planların hazırlanması hususunda muhasebe doğru ve etkin karar alma sürecinde anahtar rol oynar. Farklı bir şekilde ifade edilirse, muhasebe firmaların halihazırda faaliyette bulunduğu ortamlarla ilgili bilgiler sunarken, bunun yanında gelecekle ilgili kritik kararlar alınmasını, risklerin ve fırsatların değerlendirilmesini de sağlar⁴. Fakat, tüm bilim dallarında gözlemlendiği gibi, muhasebe bilimi ve mesleğinde de önemli değişimler tecrübe edilmektedir. Muhasebe eğitimi de bu koşullardan etkilenmekte ve eğitimin değişen koşullara uyum sağlaması tezini güçlendirmektedir.⁵

Muhasebe mesleğini benimseyen kişilerin iyi bir eğitim alması ve başarılı bir şekilde yerine getirebilmesi yaşanan değişimlere ve koşullara uyum sağlanması ile elde edilecektir. Muhasebe eğitiminin kalitesi çok çeşitli unsurlardan etkilenmektedir. Belirtilen bağlamda etkin olan unsurların belirlenmesi, kişisel ile fiziksel imkânlar aracılığıyla öğrenme metodların geliştirilmesi sonucu eğitim kalitesi artırılabilir.⁶ Aynı zamanda muhasebe derslerinin eğitim programlarında da en yeni ve güncel eğitim araç ekipmanlarının kullanımı, eğitim kurumlarının fiziki koşullarının artırılması gibi temel unsurlara konsantr olunmalıdır. Zira, belirtilen unsurlar eğitim kalitesine ciddi bir şekilde etkide bulunmaktadır.

Yaşanan teknolojik gelişmeler, rekabet, piyasa koşulları, küreselleşme ve işletmelerin içinde bulunduğu çevre sürekli değişim içindedir⁷. Değişimler sonucunda muhasebe mesleği, muhasebe ve muhasebe eğitiminin etkilenmemesi olanaksız bir durumdur. Dolayısıyla, belirtilen farklılaşma, değişim ve etkileşim süreci, bilginin hızlı bir şekilde sunulması ve kullanıcılara daha kolay servis edilmesi neticesini de doğurmuştur. Aynı zamanda hızlı sunulan ve kolay servis edilen bilgi, işletmeler arasındaki rekabetçiliği de yoğunlaştırmakta ve rekabet doğal olarak kaliteyi iyileştirmektedir. Firmalar rekabet güçlerini yükseltmek için sadece sunulan ürünün kalitesi ile değil, teknolojik mevcut değişimleri takip etmek, bununla ilgili programlar ile stratejiler geliştirmek ve diğer kaynakların kalitesiyle de ilgilenmeye başlamışlardır.⁸

İşletmeler rekabet edebilmeyi ancak gelişen bilgi teknolojilerine uyum, nitelikli işgücü, güvenilir ve kaliteli bilgi ile sağlayabilirler. Yaşanan gelişmelerle birlikte bilgi önem kazanmış ve de finansal bilgiye olan ihtiyaç da aynı zamanda artmıştır. İşletmelerin etkin bir şekilde faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için işletme başarısını etkileyen faktörleri verimli bir şekilde kullanmaları ve gelişen ekonomik ile teknolojik gelişmeleri sağlamaları gerekir. Bu durumda finansal bilgilerin sağlanması nedeniyle muhasebenin önemi artmaktadır.⁹

Muhasebe bilgi sistemi işletmelerde ortaya çıkan finansal nitelikteki işlemleri ve olayları kayıt altına alan, kategorize eden, özetleyen, analiz eden, yorumlayan ve sonuçları ilgili kişilere raporlayan bir bilim dalıdır. Muhasebe bilgisi, işletme yönetiminin doğru kararlar almasını sağlayan temel bilgi niteliğindedir ve işletme

⁴ Berna Demir, Muhasebeye Yön Veren Gelişmeler ve Meslek Yüksek Okullarında Verilen Muhasebe Eğitime Yansımaları, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 2012, s.109-115.

⁵ Fehmi Karasioğlu ve Haluk Duman, Meslek Yüksekokullarında Muhasebe Eğitimi ve Kalitesi Üzerine Bir Not, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2011, s.164-180.

⁶ Fehmi Karasioğlu, Meslek Yüksekokullarında Muhasebe Eğitimi ve Kalitesi Üzerine Bir Not, 2011, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2011, s.165-180.

⁷ M. Lutfi Arslan, Sadi Evren ŞEKER, Cevdet Kizil, "Innovation Driven Emerging Technology from two Contrary Perspectives: A Case Study of Internet", Emerging Markets Journal 03/2014; 3(3), s. 87-07.

⁸ Figen Zaif, Muhasebe Eğitiminde Kalitenin Attırılmasında Ders Programlarının Önemi, Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 2007, s.115-136.

⁹ Ayşen Korukoğlu, İşletmelerde Muhasebe Eğitimi ve Üniversitelerle İşbirliği, D.E.Ü.İ.İ.B.F.Dergisi, 1998, s.13-24.

faaliyetlerinin planlanmasını, yürütülmesini ve kontrolünü oluşturmaktadır. Bu nedenle muhasebe işletmenin temel taşı olarak kabul edilir. Dolayısıyla, muhasebe eğitiminden beklenen kişiye mesleğin gerektirdiği bilginin ve tecrübenin kazandırılmasıdır. Belirtilen husus, muhasebe eğitiminde de etkisini göstermektedir ve eğitimin farklılaşan durumlara adapte olmasını şart hale getirmektedir. Her alanda olduğu gibi muhasebede de etkin ve verimli olabilmek için gelişen bilgi teknolojisiyle beraber muhasebe eğitimini de aynı doğrultuda geliştirmek ve bunu muhasebe eğitimine de yansıtmak gerekir. Netice itibarıyla, muhasebe eğitim programları değişime kapalı olmamalı ve iş ortamının talep ettiği muhasebe profesyonellerini yetiştirmelidir.¹⁰

Gittikçe globalleşen dünyada bilgi ve bilgi teknolojileri da paralel olarak hızla kritik hale gelmeye başlamıştır. Teknolojideki değişimlere ve gelişmelerle aynı doğrultuda işletme içindeki ve çevresindeki ortam da değişmektedir. Muhasebe bilgi sistemi gelişmelere cevap veren, teknolojik gelişmelere ayak uyduran, çok farklı karar alıcılara gönderilecek finansal verileri bilgiye çevirmek üzere tasarlanan insan, süreçler ve donanım gibi kaynakların entegrasyonudur. Bu doğrultuda alınan eğitimin kalitesi muhasebe uygulamalarının başarısı için önemli bir etkidir. Verilen eğitimin kalitesi gelişmelere uyumlu ve işletmelerin beklentilerini karşılayan meslek mensuplarının yetiştirilmesinde çok önemlidir.¹¹

Muhasebe kendini sürekli güncelleyen, çevredeki gelişmelerden etkilenen bir bilgi sistemi olmakla beraber sadece bir kayıt sistemi ya da vergi kanunları doğrultusunda bilgi sunan bir sistem olarak kabul edilmemelidir. Bu nedenle yalnızca muhasebe bilgisi yeterli olmayıp iktisat, hukuk, maliye, işletmecilik, matematik, gibi genel derslere de muhasebe dersleri kadar odaklanılmalıdır. Bundan dolayı bilgi yorumlama, analiz etme, karar alma ve kullanmaya yardımcı olacak diğer disiplinlerden yararlanılmalıdır. Eğer bu doğrultuda eğitim sağlanmazsa, muhasebe eğitimi almış kişilerin işletme ihtiyaçlarını karşılaması imkansız hale gelecektir.¹²

Teknolojinin giderek gelişmesi ve ilerlemesinin her alanda olduğu gibi muhasebe eğitimine de yansımaları olmuş ve eğitimde teknolojinin kullanılması zorunlu hale gelmiştir. Fakültelerde ve meslek yüksek okullarında öğrenciye teknolojik becerilerin kazandırılması ve meslekte başarıyı sağlama adına özellikle uygulamaya yönelik derslerde teknolojik eğitim çok önemlidir. Derslerde bilgisayar donanım ve yazılımları ile internet, muhasebe yazılımları aktif olarak kullanılmalıdır. Bu nedenle eğitimin kalitesi, muhasebe eğitiminde diğer disiplinlerden yararlanma, gelişmekte olan bilgi teknolojilerini en iyi şekilde kullanma belirtilen hedefe eş zamanlı olarak konsantre olmaya bağlıdır. Aynı zamanda gelişen teknoloji ile elde edilen bilgilerin öğrenciler tarafından uygulanabilirliğinin gözlemlenmesi muhasebe eğitiminde büyük bir öneme sahiptir.¹³

Muhasebecilik mesleğine 90'lı yıllardan önce Türkiye'de usta-çırak ilişkisi ile başlamıştır. Kendini geliştirme performansını taşıyanlar ise zaman içerisinde tam anlamıyla muhasebeci olduklarını düşündüklerinde bir büro açarak muhasebecilik mesleğine adım atmışlardır. Dünya'da yaşanan muhasebe gelişimi adına ise, Türkiye gelişmeleri takip ve uygulama kısmında yavaş bir işleyişin içine sürüklemiştir. Zaman içerisinde edinilen bilgilerle muhasebe eğitiminin kayıt yapma ve beyanname hazırlamadan ibaret olmadığı görülmüştür. Diğer bir ifadeyle, temel konuların öğrenilmesinin çok daha ilerisine gidilmiştir. Güncel anlamda muhasebe eğitimine odaklanılmıştır. Temel konulara ek olarak mesleki beceri, mesleki değerler ve etik önem kazanmaya başlamıştır.¹⁴

¹⁰ Berna Demir, Muhasebeye Yön Veren Gelişmeler ve Meslek Yüksek Okullarında Verilen Muhasebe Eğitimine Yansımaları, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 2012, s.109-120.

¹¹ Figen Zaif, Muhasebe Eğitiminde Kalitenin Attırılmasında Ders Programlarının Önemi, Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 2007, s.115-136.

¹² Berna Demir, Muhasebeye Yön Veren Gelişmeler ve Meslek Yüksek Okullarında Verilen Muhasebe Eğitimine Yansımaları, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 2012, s.113-115.

¹³ Aysen Korukoğlu, İşletmelerde Muhasebe Eğitimi ve Üniversitelerle İşbirliği, D.E.Ü.İ.İ.B.F.Dergisi, 1998, s.13-24.

¹⁴ Arın Pastacıgil ve Mehmet Özbirecikli, Türkiye'de Muhasebeci Eğitiminin Gelişim Süreci: IFAC Standartları ile Mukayeseli Bir İnceleme, 2008, s.83-85.

Muhasebecilik Türkiye’de 90’lı yılların başında kanunla çerçevesi çizilmiş bir meslek konuma gelmiştir. Örnek vermek gerekirse, 3568 Sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu 13 Haziran 1989’da, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği de 26 Aralık 1992’de yayınlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Bir başka ifadeyle, muhasebe mesleğini kapsayan düzenlemeler yaklaşık 20 yıllık kısa bir geçmişe sahiptir. Aslına bakılırsa, Türkiye’de muhasebeci eğitiminin tarihçesi daha da kısa bir zaman dilimine denk gelmektedir. Zira, Türkiye’de muhasebecilerin eğitimine odaklanan ilk profesyonel işlem, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği’nin (TÜRMOB)’ 1993’te Temel Eğitim Staj Merkezi (TESMER)’ini faaliyete geçirmesi ile başlatılmıştır.¹⁵

Muhasebeci eğitimi hususuna profesyonel açıdan bakıldığında muhasebe mesleğine girmeyi arzu edenlerin yalnızca mesleki bilgi değil, eş zamanlı olarak mesleki beceri, mesleki değerler, etik ve teknolojik yeniliklerden faydalanma hususlarında da temel bilgilerle donatılması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda muhasebe eğitiminde öğrencilere yönelik hem öğretim süresince hem de aktif sahada kullanabilecekleri eğitim, beceri, uygulamaya yönelik yetenek ve teknolojik bilgi kazandırılmalıdır. Profesyonel muhasebecilerin yetiştirilmesi de çağımızda zorunlu hale gelmiştir.¹⁶

Günümüz ekonomi dünyasında küreselleşmenin ve gelişen bilgi teknolojilerinin getirdiği değişimler birey ihtiyaçlarına bağlı olarak işletmelerin faaliyet alanlarını süratli bir biçimde genişletmektedir. Çevreye uyum sağlama ancak faaliyet alanı genişleyen işletmelerin büyümeleri ve varlıklarını sürdürmeleri ile artırılabilir. İşletmenin faaliyetlerini, gelişimini ve yaşamını etkileyen en önemli etken çevredir. Bu bağlamda, çevredeki değişiklikler işletmenin diğer alanlarında olduğu gibi muhasebe alanını da etkilemektedir ve oluşan tüm değişim ile gelişmeler muhasebe biliminde de aynı etkileri ortaya çıkarmaktadır.¹⁷

Bilgi teknolojileri ile beraber kavramsal olarak muhasebe algısı ve eğitimi de farklı bir boyut kazanmıştır. Ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanması, muhasebe eğitiminin de yeniden değerlendirilmesine neden olmuştur. Çünkü bu değişim ve gelişim içerisinde muhasebe eğitimi de aynı doğrultuda ilerlemelidir. Yaşanan değişimler işletmelerin mevcut stratejilerini ve hedeflerini etkilediğinde, firmalar çevrenin yarattığı fırsat ve neden olduğu tehlikeleri tekrar tekrar analiz etmelidir. Bu amaca ulaşabilmek, ancak işletmenin ihtiyaç duyduğu bilgileri temin edebilmesine bağlıdır. Bu bağlamda işletmede bilgi üretme muhasebe fonksiyonunun işlevidir. Dolayısıyla muhasebenin ve muhasebe mesleğinin gelişimine bakıldığında sürekli bir değişimin içinde olduğu görülmektedir.¹⁸

Bu perspektiften bakıldığında, muhasebe eğitimi birçok faktörün etkisi altındadır:

Öncelikle, muhasebe sürecinde bilgisayarların devreye girmesi muhasebenin belgeleme, kayıt altına alma ve raporlama fonksiyonlarını değiştirmiştir. Geçmiş yıllarda yalnızca olayları kayıt altına alan bir "defter tutma sistemi" olarak tanımlanan muhasebe, bilgi teknolojileri aracılığıyla planlama, değerlendirme ve analiz işlevlerini de yerine getiren önemli bir bilim karakterine bürünmüştür. Bahse konu olan yeniliklerle, muhasebecilerin görev ve sorumlulukları da farklılaşmaya başlamıştır. Örnek vermek gerekirse işletme yönetimi, bilgiyi sunan

¹⁵ Arın Pastacıgil; Mehmet Özbirecikli, Türkiye’de Muhasebeci Eğitiminin Gelişim Süreci: IFAC Standartları ile Mukayeseli Bir İnceleme, 2008, s.83-85.

¹⁶ Zeynep Hatunoğlu, Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Kullanımının Sunum Kalitesine Olan Etkilerinin Tespitine İlişkin Bir Araştırma, 2006, s.190-195.

¹⁷ Yusuf Sürmen; Davut Aygün, Muhasebe Çevresi ve Çevrenin Muhasebeye Etkisi, Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi, 2013, s.355-370.

¹⁸ Yusuf Sürmen ve Davut Aygün, Muhasebe Çevresi ve Muhasebenin Çevreye Etkisi, Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi, 2013, s. 360-365.

ve yöneten birey olarak muhasebecilerden teknoloji temelli bilgi ve kontrol sistemlerinin tasarlanması ve işlerlik kazanmasında anahtar rol oynamalarını talep etmektedir.¹⁹

İşletmelerin faaliyetlerini etkileyen en önemli alanlardan birisi de teknolojik gelişmelerdir. Teknolojik gelişmeler, bilgi, iletişim ve üretim alanlarında işletmelerde yaşanmaktadır. Bu gelişmeler aynı zamanda muhasebe uygulamalarında ve muhasebe eğitiminde de önemli değişimler getirmektedir. Bununla birlikte, teknolojik faktörler muhasebe işlemlerinin yerine getirilmesinde kolaylık sağlamaktadır. Teknolojik gelişmelerle birlikte işlemlerin hızlı ile doğru yapılabilme fırsatı ortaya çıkmaktadır. Böylece teorik eğitim, teknolojinin yardımıyla pratiğe kolay bir şekilde dönüştürülebilmektedir. Belirtilen husus, muhasebede öğrenmeyi kalıcı kılmakta ve muhasebe eğitiminde öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır. Bu da efektif bir teorik eğitim ve teknoloji aracılığıyla tecrübeyi artırıcı-yorumlayıcı yetenek kazanmak anlamına gelmektedir.²⁰

Muhasebe eğitiminin etkisi altında olduğu bir diğer faktör, öğrencinin muhasebe bilgi düzeyi ve belirtilen bilginin iş yaşamında uygun iş bulma ile işte başarılı olma sürecidir. Bu doğrultuda öğrencinin teorik muhasebe eğitimi süresince kazandığı bilgileri iş yaşamına aktarabilmesi ve kendini etkin bir şekilde ifade edebilmesi oldukça önemlidir. Öğrencinin başarısı hususunda içinde bulunduğu toplum kültürü, gelir düzeyi, kabiliyeti ve ilgisi gibi birçok unsur etkide bulunmaktadır. Öğrencinin sosyo-kültürel durumunun belirlenmesi eğitimde öğreticiye kılavuzluk etmektedir. Ayrıca, öğrencinin enerjisini ve motivasyonunu öğrenmeye kanalize etmesi mümkün olmaktadır. Öğrencinin iş hayatında nerede ve hangi pozisyonda çalışacağı doğrultusunda mesleki bilgilerin aktarılması ve bu hedeflere ait belirsizliklerin azaltılarak mesleki eğitimin sağlanması da şarttır. Böylece muhasebe eğitimi ve kalitesinde belirli düzeyde katkı sağlanması mümkün olmaktadır.²¹

Klasik eğitim yapısında öğreticinin konuyu anlatması, öğrencinin ise bireysel olarak sessizce dinlemesi kabul görmektedir. Bu durum daha sonra öğretici ve öğrenci açısından eğitimin motivasyonunun dağılmasına yol açmaktadır. Fakat ekonomik ve teknolojik gelişmeler ile aynı doğrultuda eğitim sistemi de kendi alanında gelişme göstermiş ve klasik yöntem yerine yeniliklere açık ve daha çok uygulanabilir sistemler geliştirmiştir. Teknolojik gelişmelere paralel olarak, öğretim elemanlarının eğitimi internet platformunda gerçekleştirmesi, belirli durumlarda eğitim kalitesini yükselten bir faktör olarak gözlemlenmektedir. Belirtilen durum, öğrencilerin bilgiye ve eğitime gereksinim duyduklarında ve belirli bir konuyla ilgili problem tecrübe ettiklerinde, çözüm bulmalarını kolaylaştırmaktadır.²²

İşletmelerin çevrelerinde yaşanan değişim işletmelerin hızlı, güvenilir ve doğru kararlar almaları için önemli bir etkidir. Muhasebe de doğal olarak belirtilen değişimden etkilenmektedir.²³ Eğitimi etkileyen çok fazla etken vardır. Teknolojik gelişmeler, yasal değişiklikler ve öğretim ile öğrenci faktörü bunların en önemlileridir. Bu gelişmelerle birlikte gerekli bilgiye sahip olmak ve bu gelişmeler ışığında teknolojiyi çok iyi kullanmanın gerekliliğini ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla gerekli bilgi ve uygulama ancak eğitimle gerçekleştirilebilir. Verilen eğitimler değişime paralel olarak gerçekleştirilmekte olup ihtiyaç duyulan bilgi ve teknoloji, eğitimle sağlanabilmektedir.²⁴

¹⁹ Süleyman Sadi Seferoğlu, *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*, PEGEM Akademi, 2010, s.70-75.

²⁰ Zeynep Hatunoğlu, *Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Kullanımının Sunum Kalitesine Olan Etkilerinin Tespitine İlişkin Bir Araştırma*, *Muhasebeci ve Finansman Dergisi*, 2006, s.198-200.

²¹ Yusuf Sürmen ve Davut Aygün, *Muhasebe Çevresi ve Muhasebenin Çevreye Etkisi*, *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi*, 2013, s.355-360.

²² Meral Erol Fidan, *Üniversitelerde Muhasebe Dersini Powerpoint Sunumu ve Klasik Yöntem İle Alan Öğrenciler Arasındaki Farklar: Bilecik Üniversitesi Örneği*, *Journal of Yasar University*, Cilt: 25, Sayı: 7, 2012, s.4283-4285.

²³ Kızıl, C., Arslan, M. L., Şeker, Ş. E., "An Accounting Viewpoint for the Relationship Between Intellectual Capital and Web Trends of BIST 30 Firms in Turkey", *Maliye Finans Yazıları Dergisi*, Yıl: 28, Sayı: 101, 2014, ss.53-81.

²⁴ Fehmi Karasioğlu, *Meslek Yüksekokullarında Muhasebe Eğitimi ve Kalitesi Üzerine Bir Not*, *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2011, s.170-175.

Bilgi teknolojileri bir bütün olarak bilgi ve verilerin toplanması, tüm bu verilerin işlenmesi ile ilgili bir olgudur. Bir başka ifadeyle bilgi teknolojileri, iletişim teknikleri ve bilgisayar dahil tüm bu fonksiyonları kapsayan bir bütündür. Bilgilerin milyonlarca kişiye ulaşması bilgi teknolojileri yardımıyla gerçekleşmektedir. Bilgi teknolojileri işletmelerin bilgiye hızlı ulaşmalarını, küresel ölçekli rekabetlere girişebilmelerini, verimliliğin artmasını ve üretim maliyetlerinin düşürülmesini sağlar. Dolayısıyla bilgi iletişim teknolojileri öğrenme ortamları için en temel unsurlardandır. Bireylerin bilgi dağarcıklarını genişletebilmelerinde, mesleklere yönelik yeni deneyimler ve beceriler kazanmalarında bilgi teknolojilerinin büyük oranda katkısı vardır. Bilgi teknolojileri öğretmenler ve öğrenciler arasındaki ilişkinin gelişmesi, öğrenme ortamlarının ve eğitimsel uygulamaların desteklenmesi, bilgiye ulaşma ve problem çözülmesi hususlarında kolaylık sağlamaktadır.²⁵

Bu doğrultuda bilgi teknolojileri birçok yönden eğitim ve öğretim için önemli bir etkidir. Birçok açıdan bilgi teknolojileri öğrencinin dikkatini artırmada ve sürekli hale getirmede, görsel olarak fikirlerin canlanmasında aktif rol oynamaktadır. Aynı zamanda bilgi teknolojileri öğretimi geliştirir ve öğrenmeyi verimli hale getirir.²⁶ Gelişen teknoloji ile birlikte kaliteli ve kalıcı öğrenme süreci başlamıştır. Öğretimde bilgi teknolojileri yeni uygulama yazılımları öğretmek eğitimi desteklemek ve kaliteyi artırmak, bütün öğrencilere gelişmiş bir teknoloji imkanı sağlamak ve teknolojik yeterlik kazandırmak, bilgi teknolojilerinin nasıl kullanılabileceğini aktarmak ile bilginin işlenmesi yeteneğinin kazandırılması gibi amaçlar gütmektedir. Böylece yaşanan teknolojik gelişmeler daha kolay ve hızlı bir şekilde öğrenilir ve öğrenme için daha uygun koşullar oluşturulur. Dolayısıyla, gelişen teknolojiyle aynı doğrultuda eğitimde de bilgi teknolojileri kullanımı büyük bir öneme sahiptir.²⁷

Bilgi ve iletişim teknolojileri bilginin oluşmasını, iletilmesini ve elektronik araçlarla sunulmasını sağlar. Bilgi ve iletişim kavramı daha çok “bilgisayar“ temeli üzerine kurulmuştur. Bu kavram bilgisayara dayalı olan bütün kavramları kapsamakta olup, öğrenme ve öğretme aşamalarının bilgisayar ortamında uygulanmasını ifade etmektedir. Bu doğrultuda bilgisayara dayalı öğretimde tekrar etme, ders içeriğini sunma, ölçme ve değerlendirme gibi uygulamalar hususunda bilgisayar yardımcı bir araç olarak kullanılmaktadır. Bu değişimler ışığında birçok alanda olduğu gibi eğitim sistemi de teknolojik alandaki gelişmelerden etkilenmiştir. Belirtilen doğrultuda yeni teknolojilerin eğitim kurumlarına girmesi kaçınılmaz olmuştur. Vurgulanan değişim kitap-defter kalem gibi araçlardan bilgisayar ortamında öğrenme ve uygulamaya doğru kayma olarak şekillenmiştir. Böylece toplumlar, öğrenci bilgisayar oranını aynı düzeye getirerek eğitim kalitesini artırma yollarına odaklanmıştır. Yakın tarihe baktığımızda eğitim alanında yapılmış olan teknolojik gelişmeler çok yeni olmasa da okullarda uygulanması uzun bir süreç almıştır. Sürecin zaman almasına rağmen bilgi teknolojileri öğrenme ortamının zenginleşmesine ve öğretim çeşitliğine yeni boyutlar getirmiştir.²⁸

Teknolojik gelişmelerle birlikte yeni araç ve tekniklerin kullanılması ile bilgisayarın hayatın her alanında ve işletmelerde öncelikli olarak yer alması muhasebe eğitiminin de bu değişimlere göre geliştirilmesini zorunlu hale gelmiştir. Bu doğrultuda eğitim kurumlarının ve işletmelerin muhasebe eğitiminde yeni bilgi teknolojisi araçlarını kullanması gerekli olunmuştur.²⁹ Teknolojinin gelişim sürecinde muhasebede bilgisayarın belgeleme, raporlama ve kaydetme süreçleri değişime uğramıştır ve zamanla bilgi teknolojileri, özellikle

²⁵ Nedir - Bilişim Teknolojileri, <http://bilisimteknolojileri.nedir.com/#ixzz2zpgtucJR>, 2011-2012.

²⁶ Asuman Özgöz, Uğur Üçüncü, Öğretimde teknoloji kullanma (laboratuar-atölye), Afyon Kocatepe Üniversitesi Sanal Eğitim Bilimleri Kütüphanesi – Prof.Dr.Mustafa Ergün, www.egitim.aku.edu.tr/ozgoz-ucuncu.ppt.

²⁷ Zeynep Bölükbaş, Milliyet Gazetesi Blog, <http://blog.milliyet.com.tr/egitimde-teknolojikkullanimi/Blog/?BlogNo=14753>, 2013.

²⁸ Serpil Tuti, Eğitimde Bilişim Teknolojileri Kullanımı performans Gösterileri, Öğrenci Görüşleri ve Öz-Yeterlilik Algılarının İncelenmesi, 2005, s.1-5.

²⁹ Zeynep Hatuoğlu, Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Kullanımının Sunum Kalitesine Olan Etkilerinin Tespitine İlişkin Bir Araştırma, MUFAD Journal, 2006, s.109.

bilgisayar fonksiyonu ile muhasebe defter kayıt sistemi olmaktan çıkıp planlama ve analiz aracı haline gelmiştir. Dolayısıyla muhasebenin fonksiyonları değişmiş ve işletmelerde bilgiye dayalı, gelişen teknoloji ile doğru orantılı bir muhasebe sistemi rol oynamaya başlamıştır. Teknolojinin muhasebe alanında aktif rol oynamaya başlamasıyla muhasebe eğitiminde teknolojik araçların kullanımının yansımaları ortaya çıkmıştır. Böylece bilgi teknolojileri muhasebe eğitimine öğrenim çeşitliliği, esneklik ve etkinlik sağlamaktadır.³⁰

Küreselleşen dünyada teknolojik gelişmeler sektörler arası rekabeti artırmış ve bu gelişmeler muhasebe eğitimine yansımıştır. Böylece yeni öğrenme tekniklerinin kullanılması kaçınılmaz olmuştur. Muhasebe eğitiminde temel amaç kişilere meslek bilgisi kazandırmak, kazanılan bilgi beceri ve tutumları geliştirmek ve bunun aktif olarak uygulanmasını sağlamaktır. Bu doğrultuda muhasebe eğitiminde teknolojik araçların kullanımı zorunlu hale gelmiştir. Çünkü eğitimde teknolojinin kullanımı eğitimin bir parçası haline gelmekte ve eğitimde etkili ve kalıcı bir etki oluşturmaktadır. Bilgi teknolojileri eğitimde öğretimin kalıcı olmasını, bilgilerin somut bir şekilde zihinde kalmasını ve zihinsel olarak canlanması ile devamlılığını sağlar. Aynı zamanda öğretimi sadelikten kurtarır. Teknolojideki gelişmeler ve bu gelişmelerin muhasebe mesleğine yansması sonucunda muhasebede ve muhasebe eğitiminde bilgisayar kullanımı ile doğru yöntemlerin kazandırılması mümkün olmuştur.³¹

Bilgisayarlar eğitim sürecinde en etkili iletişim ve öğretim aracı olarak kullanılmaya başlanmış ve öğrenci başarısında etkin olmuştur. Bilgisayara dayalı eğitimde bilgi teknolojisi dersi tamamlayıcı bir unsur olmakta ve öğrencilerin öğrenimlerini geliştirmelerinde katkı sağlamaktadır. Böylece derslerde bilgisayar teknolojisi eğitimde amaca ulaşmak için çok daha etkin bir rol almaktadır. Yeni eğitim teknolojilerinin, bilgisayar ve diğer teknolojik ürünlerin öğrenme üzerindeki etkisi oldukça fazladır. Bu doğrultuda bilgisayarlı eğitimin aktif öğrenme sahası oluşturduğu, bilgiye ulaşma ve problem çözmede kolaylık sağladığı ve dersin anlaşılmasında etkin bir rol oynadığı, düşünme yeteneğini geliştirmede katkı sağladığı belirlenmiştir. Teknolojik araçların muhasebe dersinde kullanılmasının öğrenci başarısına katkı sağladığı, öğrenme algısına ve öğrenci ile öğreticinin performansına olumlu yönde etkide bulunduğu saptanmıştır. Teknolojik gelişmeler, sadece klasik yöntem ile eğitimin yetersiz kalmakta olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin muhasebe mevzuatından çok bilgi teknolojileri konularında bilgi sahibi olması gerekmektedir. Böylece eğitimden sonraki iş ortamlarında işletmenin tüm fonksiyonlarına hakim olunabilir. Bu da ancak verilen eğitimin kalitesi ve eğitimde kullanılan yenilikçi, gelişen teknolojiye uyumlu araçlar ile sağlanabilir.³²

Multimedya araçlarının kullanımının günümüz teknolojisi kapsamında muhasebe eğitiminde başarıya katkıda bulunduğu gözlemlenmektedir. Teknolojik ürünler daha çok muhasebe eğitiminde kullanılmakta ve gittikçe yaygınlaşmaya başlamıştır. Görsel ders alımının klasik yöntemle alınan derslere göre daha çok pozitif etkisi olduğu saptanmıştır. Bilgi teknolojileri araçlarının muhasebe derslerinde öğrenci tatminini ve motivasyonunu artırması, öğrencinin algılamasını kolaylaştırması ve daha rahat bir ortam oluşturması muhasebe eğitiminde daha çok medya araçlarının kullanılmasına yönlendirmektedir. Muhasebe eğitiminde multimedya araçlarının kullanılması öğrencilerin başarı, algı ve ilgilerinin artmasına olanak sağlamaktadır.

30 Berna Demir, Muhasebeye Yön Veren Gelişmeler ve Meslek Yüksek Okullarında Verilen Muhasebe Eğitimine Yansımaları, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 2012, s.112.

31 Zeynep Hatunoğlu, Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Kullanımının Sunum Kalitesine Olan Etkilerinin Tespitine İlişkin Bir Araştırma, Muhasebe ve Finansman Dergisi, MUFAD Journal, 2006, s.190-195.

32 Meral Erol Fidan, Üniversitelerde Muhasebe Dersini Powerpoint Sunumu ve Klasik Yöntem İle Alan Öğrenciler Arasındaki Farklar: Bilecik Üniversitesi Örneği, Journal of Yasar University, Cilt: 25, Sayı: 7, 2012, s.4283-4285.

Ayrıca görsel materyallerle öğretim öğrenci deneyimi, motivasyonu ve başarısı üzerinde katkı sağlar. Bununla birlikte bilgisayar programları ile muhasebedeki birçok işlem rahatlıkla yapılabilmektedir.³³

Bilgi teknolojileri sadece eğitim kurumunda verilen derslerde kullanılacak şekilde sınırlandırılmamalı, aynı zamanda akademik web sayfalarından muhasebe eğitiminde yardımcı kaynak niteliğinde istifade edilmelidir. Akademik web sayfaları genellikle eğitime yardımcı olmak amacıyla ve akademik paylaşımlar için kullanılmaktadır. Bunun sonucu olarak muhasebe eğitiminde öğretim görevlileri de gelişim doğrultusunda teknolojik araçları kullanabilmektedir. Öğretim görevlilerinin bilgileri öğrencilerle paylaşması, teknolojik araçlarla ve bilgisayar kullanımıyla sağlanmaktadır. Böylece öğretim elemanları hazır bulunan ya da kendi hazırladıkları bilgileri öğrencilerle paylaşabilmektedirler. Sanal eğitim ve web tabanlı öğretim uygulamaları eğitime etki ettiği gibi öğretim elemanları bu uygulamaları kullanarak eğitime katkı da sağlamaktadırlar.³⁴

2. Literatür Taraması

Bilgi teknolojileri ve bilgisayar kullanımının öğrencilerin muhasebe dersindeki başarısına katkısı akademik olarak tartışılan bir konudur. Bilgi teknolojilerinin muhasebe derslerinde faydası kadar zararı da aynı doğrultuda öne sürülmektedir. Bu yönde gerçekleşen birçok tartışma, teknolojik ürünlerin eğitime etkisi üzerine odaklanmaktadır. Teknolojik araçların eğitim ekipmanı olması ve öğrenci - eğitici arasında iletişim köprüsü niteliğinde kullanılması üzerinde de durulmaktadır. 1990'lı yıllara kadar muhasebe eğitimi genel itibarıyla okur ve yazarlıktan ibaretti. Fakat teknolojik gelişmelerle bu düşünce yıkılmış ve muhasebe sürecinden muhasebe meslek eğitiminin etkilenmesi söz konusu olmuştur. Muhasebe eğitimi ekonomi ve teknolojiye meydana gelen değişimler ve işletme faaliyetlerinin fonksiyonlarına göre gelişme göstermiştir. Küreselleşme sürecinde ticaretin hızla büyümesi ve bilgiye daha kolay şekilde ulaşılması sonucunda muhasebede ve muhasebe eğitiminde bilgilerin devamlı güncelleştirilmesi söz konusu olmuştur. Bu nedenle muhasebeciler mesleki eğitime katılma ve geliştirme gerekliliğinin farkında olmalıydılar. Dolayısıyla, muhasebeciler gelişmelerin gerektiği uygulamaları takip edip bunu mesleki eğitim ile gidermelidirler.³⁵

Literatüre dahil olan araştırmalar, aynı zamanda çalışanların büyük bir kısmının bilgi teknolojilerini iş yerinde öğrenmiş olduğunu göstermektedir. Muhasebe eğitiminin iş hayatında yetersiz kaldığı durumlar olduğu ve mezun olunan eğitim kurumundan teknolojik araçları uygulamaya hazır olarak çıkmadığı da gözlemlenmektedir. Bu nedenle muhasebe eğitiminde bilgisayar ve bilgi teknolojileri kullanımının gerekliliği bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Bu doğrultuda 1998'li yıllarda yapılan bir araştırma bulgularına göre, işletmelerin muhasebe eğitimine gerekli olan önemi vermeleri ve muhasebe bilgilerini kullanan çalışanlarına gelişen bilgi teknolojilerini sürekli uygulamaları, ilgili eğitimleri vermeleri vurgulanmıştır. Bu konuda iki yönlü bilgi alışverişi ile uygulamalar birbirini tamamlar hale getirilmelidir. Belirtilen çalışmalarda, işletmelerde muhasebe eğitimi ne düzeyde verildiği ve bu konuda ne tür düzenlemeler yapılması gerektiği vurgulanmıştır.³⁶

Muhasebe eğitiminin geliştirilmesi sürecinde eğitimin önemi 1990'lı yılların sonunda da vurgulanmıştır. Ayrıca, öğretme ve öğrenme hakkında eğitimel ihtiyaçlara önem verilmesi gerekliliğini ortaya koyulmuştur.

³³ Fikret Çankaya; Engin Dinç, Powerpoint ve Klasik Usulde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrenciler Arasındaki Farklılıkların Tespiti: Karadeniz Teknik Üniversitesinde Bir Araştırma, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2009, s.29-52.

³⁴ Ali Coşkun, Akademik Web Sayfalarının Muhasebe Eğitiminde Yardımcı Kaynak Olarak Kullanılması, Muhasebe ve Finansman Dergisi ,2008, s.154-157.

³⁵ Mehmet Civan ve Ferah Yıldız, Globalleşme Sürecinden Muhasebe Meslek Eğitiminin Etkilenmesi, Muhasebe Denetimi Sempozyumu Bildirileri, Sayı: 6, 2003, s. 1-23.

³⁶ Aşen Korukoğlu İşletmelerde Muhasebe Eğitimi ve üniversitelerle işbirliği, D.E.İ.İ.B.F. Dergisi, 1998, s.13-24.

Aynı zamanda, doksanların sonlarına doğru eğitimin gelişmelerle aynı doğrultuda olması gerekliliği öne sürülmüştür. Sayıştay özelinde yapılan çalışmada da muhasebe eğitiminin yeterliliğinin belirlenmesinde muhasebe eğitim sürecinde geribildirim ile sağlanan bilgilerin kullanılması ve muhasebe eğitiminin ileri düzeyde taşınmasının önemi vurgulanmıştır.³⁷

Eğitimde mobil teknolojileri konu alan bir başka çalışmada, bilgi teknolojilerinin eğitimde hedef olarak belirlenen amaçlara ulaşmak amacıyla kullanılan önemli araçlardan biri olduğu açıklanmıştır. Ancak, bu doğrultuda belirlenen amaçların sadece eğitim odaklı olması gerektiği belirtilmiştir. Amaçların eğitimden çok sadece teknoloji odaklı olması durumunda beklenen faydaya ulaşmayacağı savunulmuştur. Dolayısıyla, teknolojinin bir amaç haline değil, bir araç haline bürünmesi gerektiği söylenmiştir. Gelişen teknolojinin önemi ve eğitimde kullanımlarının yararı gün geçtikçe anlaşılmaktadır ve her geçen yıl önem bir kat daha artmaktadır. Eğitimde mobil teknolojiler temalı araştırmalarda, bilgi teknolojileri ile öğrencilerin öğrenmelerinin kolaylaştığı, böylece hem öğretmen hem de öğrencilerin memnun olduğu tespit edilmiştir. Bu sayede öğrenmeye katkı sağlamak ve teknolojinin eğitime sunduğu kazanç gerçek değerinden çok daha yüksek olmaktadır.³⁸

Globalleşme sürecinde muhasebe meslek eğitiminin etkilenmesini konu alan bir araştırmada, muhasebe meslek eğitimi ve uygulamalarının yaşanan ekonomik ve teknolojik gelişmelere paralel olarak ortaya çıkan beklentilere göre gelişme gösterme zorunluluğu vurgulanmıştır. Muhasebe mesleğini yürütenlerin gittikçe farklılaşan teknoloji ve globalleşme sürecinin hızlanması ile devamlı yaşanan gelişmelere ayak uydurması ve bu gelişmeleri aktif olarak uygulama zorunluluğu da belirtilmiştir. Dolayısıyla, muhasebe eğitiminde sürekli meslek içi eğitimlerin var olması şartının altı çizilmiştir. Yapılan aynı çalışmada, muhasebecilerin büyük çoğunluğunun bilgisayar eğitim hayatı boyunca değil de, eğitimden sonra ki aktif iş hayatında öğrendikleri ortaya çıkmıştır. Bu da eğitim sonrasında muhasebe öğrencileri için çalışmalarında güçlüklerle karşılaştığını ortaya koymuştur. Bundan dolayı, muhasebe eğitim süresi boyunca bilgi teknolojilerine ve bilgisayar derslerine ağırlık verilmesi gerektiği söylenmiştir.³⁹

Muhasebe çevresi ve çevrenin muhasebeye etkisini konu bir başka araştırmada, muhasebenin küresel değişiklikler ve yaşanan değişimlerden aynı doğrultuda etkilendiğini öne sürülmüştür. Dolayısıyla, muhasebenin de gelişmelerden etkilendiği ve çevredeki değişimlere uyumlu muhasebe algısının gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda ekonomik, teknolojik, meslek ve eğitim alanlarında yaşanan değişikliklerin muhasebe eğitiminde etkili bir role sahip olduğu görülmüştür. Bu değişiklikler, gelişim ve farkındalık bazında katkı sağlamaktadır. Yapılan çalışmada muhasebenin yaşanan çevreden etkilendiği ve etkilendiği çevrenin muhasebeyi nasıl şekillendirildiği ortaya çıkmıştır. Muhasebe gelişiminde çevrenin büyük bir etkiye sahip olduğu ifade edilmiştir.⁴⁰

Meslek yüksekokullarında muhasebe eğitimi ve kalitesini ele alan bir diğer çalışmada, muhasebe eğitimini temel unsurlarına değinilmiştir. Öğrencilerin muhasebe eğitimi sürecinde kişisel ve mesleki yönde motivasyonları sağlanarak devamlı öğrenme eylemini gerçekleştirilmesi önerilmiştir. Aynı zamanda, çağdaş standartlarda bu sürecin oluşması ve başarı sağlanabilmesi için öğrencinin dikkatini sürekli aktif olarak çekecek

³⁷ Orhan Ünal; Murat Doğanay, Lisans Düzeyindeki Muhasebe Eğitiminin Etkinliği: Sayıştay Özelinde Bir Çalışma, Sayıştay Dergisi, Sayı: 7-75, 200, s. 117-138.

³⁸ Mustafa Bulun, Birol Gülnar ve Melih Güran, Eğitimde Mobil Teknolojiler, The Turkish Online Journal of Educational Technology, 2004, s.291-297.

³⁹ Mehmet Civan ve Ferah Yıldız, Globalleşme Sürecinden Muhasebe Meslek Eğitiminin Etkilenmesi, Muhasebe Denetimi Sempozyumu Bildirileri, Sayı: 6, 2003, s.18-20.

⁴⁰ Yusuf Sürmen; Davut Aygün, Muhasebe Çevresi ve Çevrenin Muhasebeye Etkisi, Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi, 2013, s.375-380.

bilgi teknolojilerinin tercih edilmesi gerektiği rapor edilmiştir. Dolayısıyla, muhasebe eğitim stratejilerinin oluşturulması ve eğitim için gelişen teknoloji odaklı sistemlerin kurulması gerekliliği belirtilmiştir.⁴¹

Bir başka çalışmada, üniversitelerde muhasebe dersini powerpoint sunumu ile klasik yöntem aracılığıyla alan öğrenciler arasındaki farklılıklar analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda lisans düzeyinde verilen muhasebe eğitiminde klasik yöntemin daha fazla tercih edildiği görülmüştür. Öğrencilerin ise genel olarak tercihlerinin teknoloji ve klasik yöntemin bir arada kullanılabilir olduğu tekniklerin uygulaması olduğu görülmüştür. Aynı çalışmada, bilgi teknolojilerinin dersin anlaşılmasında ve muhasebe dersine karşı olan olumsuz düşüncelerin gidermesi hususunda yararlı bir araç olarak kullanılabileceği vurgulanmıştır. Böylece, muhasebe dersi hakkındaki “zor ders” algısı önlenmiş olacaktır. Muhasebe dersinden umulan başarının sağlanması amacıyla öğretim elemanlarının öğrenme teknikleri hakkında bilgi sahibi olmaları da uygulama aşamasında öğrenci başarısında etki sağlayacaktır.⁴²

Küresel dünyada değişen iş kollarına uyumlu olarak muhasebe mesleğiyle uğraşan profesyonellerin bilgi teknolojisi araçlarını efektif bir şekilde kullanmaları ve sadece klasik görevler değil, aynı zamanda firma yöneticisine geniş bir yelpazeye yayılan danışmanlık hizmeti sunmalarını gibi fonksiyonları yerine getirmeleri de bir gereklilik olmuştur. Muhasebe eğitiminde bilgi teknolojisi kullanımının sunum kalitesine olan etkilerinin tespitine ilişkin bir çalışmada, teknoloji çağında üniversitelerin sahada ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde bilgi teknolojilerini kullanıp kullanmadıklarını belirlemek istenmiştir. Çalışmada, muhasebe eğitiminin gelişimini sağlama ve verimliliği artırma sürecinde derslerde aktif katılımı gerçekleştirme ve ezberci yaklaşımdan ziyade uygulamalı eğitim verme konuları üzerine odaklanılmıştır. Yapılan çalışmada, üniversitelerde derslerin büyük bir çoğunluğunun teorik işlendiğini belirlenmiştir. Aynı zamanda, üniversitelerde bilgi teknolojilerinin öğrencilerin düşünme, tartışma ve uygulama imkanlarını arttırarak eğitimi pekiştiren etkin bir araca dönüştüğü ortaya konulmuştur.⁴³

Muhasebeye yön veren gelişmeler ve bu gelişmelerin meslek yüksekokullarında verilen muhasebe eğitimine yansımalarını konu alan bir çalışmada, çevrenin ekonomik, teknolojik ve küresel bir değişim içinde olduğu ve işletmelerin bu hızlı değişimden etkilenmekte olduğunu belirtilmiştir. Bu doğrultuda, işletmelerin hızlı, güvenilir ve doğru kararlar almalarının zorunlu olduğu açıklanmıştır. Belirtilen durumun doğal olarak muhasebeyi de etkilediği tespit edilmiştir. Dolayısıyla, bu zorunlulukların yerine getirilmesi ancak gerekli bilgi ve beceriye sahip olmakla ve teknolojiyi çok iyi kullanmakla sağlanabilir şeklinde bir yargıya varılmıştır. Hiç şüphesiz, bu noktada eğitimin önemi büyüktür. Eğitim kurumlarına geçmiş yıllarla göre çok daha fazla iş düştüğü belirtilmiştir. Aynı zamanda, yaşanan teknolojik gelişmelerle muhasebe eğitiminde teknolojinin kullanımı zorunlu hale gelmiştir denilmiştir. Bu nedenle, meslek yüksekokullarında muhasebe öğrencilerine teknolojik bilgilerin kazandırılmasının önemli bir etken olduğu, ancak bilgi teknolojilerinin özellikle bilgisayar odaklı bir eğitimle sağlanabileceği belirtilmiştir.⁴⁴

Son olarak, gerçekleştirilen farklı bir çalışmada, powerpoint aracılığıyla yapılan ders sunumunda öğrencilerin klasik sistemde ders alan öğrencilere oranla daha başarılı olduklarını tespit etmiştir. Belirtilen

⁴¹ Fehmi Karasioğlu; Haluk Duman, Meslek Yüksekokullarında Muhasebe Eğitimi Ve Kalitesi Üzerine Bir Not, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi, 2011, s.170-175.

⁴² Meral Erol Fidan, Üniversitelerde Muhasebe Dersini Powerpoint Sunumu ve Klasik Yöntem İle Alan Öğrenciler Arasındaki Farklar: Bilecik Üniversitesi Örneği, Journal of Yasar University, Cilt: 25, Sayı: 7, 2012, s.4283-4285.

⁴³ Zeynep Hatunoğlu, Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Kullanımının Sunum Kalitesine Olan Etkilerinin Tespitine İlişkin Bir Araştırma, Muhasebeci ve Finansman Dergisi, 2006, s.190-200.

⁴⁴ Berna Demir, Muhasebeye Yön Veren Gelişmeler ve Meslek Yüksekokullarında Verilen Muhasebe Eğitimine Yansımaları, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 2012, s.116-119.

sonuca göre, muhasebe eğitiminde öğrenci başarısını artırmada bilgi teknolojilerinin payı oldukça fazladır ve bilgi teknolojileri ile bilgisayarlardan daha fazla yararlanılması gerektiği ortaya koyulmuştur.⁴⁵

3. Uygulama: Bilgi Teknolojileri ve Bilgisayar Kullanımının Yalova Üniversitesi Öğrencilerinin Derslerindeki Başarısına Etkisi

Bu bölümde araştırma ile ilgili analizler ve yapılan istatistiksel testlerin sonuçları yer almaktadır. Çalışmanın örneklemini, Yalova Üniversitesi İşletme Yüksek Lisans (MBA), İngilizce İşletme Bölümü, Türkçe İşletme Bölümü ve Meslek Yüksek Okulu Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında toplam 255 öğrenci üzerinde anket metodolojisi kullanılarak bir araştırma yapılmıştır.

Tablo 1. Cinsiyet Frekans Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Erkek	103	40	40
Kadın	152	60	100
Toplam	255	100	

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımına bakıldığında, yukarıda yer alan tabloda da görüleceği üzere kadın katılımcıların oranı %60 ve erkek katılımcıların oranı %40'dır. Dolayısıyla, araştırmaya dahil olan kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden daha büyük bir orana sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 2. Yaş Frekans Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
18-25	190	75	75
26-35	43	17	92
36-45	8	3	95
46-55	9	4	99
56-65	2	0.5	99.5
66>	3	0.5	100
TOPLAM	255	100	

Katılımcıların yaş gruplarına bakıldığında, %75 oranla 18-25 yaş grubunda yer alan öğrenciler başı çekmektedir. Aslına bakılırsa, bu oranın yüksek olması oldukça doğaldır, zira araştırma Yalova Üniversitesi İşletme Yüksek Lisans (MBA), İngilizce İşletme, Türkçe İşletme ve Meslek Yüksek Okulu Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. İkinci sırada ise %17'lik bir oranla 26-35 yaş grubunda yer alan öğrenciler yer almaktadır. 36-45 ve 46-55 yaş gruplarına giren öğrencilerin oranları ise sırasıyla %3 ve %4'dür. Görüldüğü üzere, katılımcıların çoğu genç öğrencilerden oluşmaktadır.

⁴⁵ Fikret Çankaya ve Engin Dinç, Powerpoint ve Klasik Usulde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrenciler Arasındaki Farklılıkların Tespiti: Karadeniz Teknik Üniversitesinde Bir Araştırma, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2008, s.45-50.

Tablo 3. Eğitim Seviyesinin Frekans Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Yüksekokul	35	14	14
Üniversite	190	74	88
Yüksek Lisans	30	12	100
Toplam	255	100	

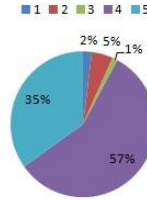
Yukarıdaki tablo incelendiğinde, eğitim seviyelerine göre dağılımda en büyük payın %74 ile üniversite öğrencilerine (İİBF İngilizce İşletme ve Türkçe İşletme Bölümleri öğrencileri) ait olduğu görülmektedir. Üniversite öğrencilerini %14'lük bir oranla yüksek okul öğrencileri (MYO Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü öğrencileri) ve %12'lik bir oran ile yüksek lisans öğrencileri (SBE İşletme Yüksek Lisans – MBA programı öğrencileri) takip etmektedir.

Anket katılımcılarının demografik özelliklerinin yanında, anket sorularından en önemli olanlara verdikleri cevaplar aşağıdaki tablolarda özetlenmekte ve gösterilmektedir. Araştırma için anket metodolojisi kullanılırken, kapalı uçlu sorulardan yararlanılmış ve 5'li Likert ölçeği uygulanmıştır. Çalışmanın 5'li Likert ölçeğinde 1= Kesinlikle Katılmıyorum, 2= Katılıyorum, 3= Kararsızım, 4= Katılıyorum, 5= Kesinlikle Katılıyorum'a denk gelmektedir. Dolayısıyla, tablo ve grafiklerin oluşturulmasında kodlama da bu şekilde gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4. Muhasebe Eğitiminin Gelişiminde Katkı Sağlayacak Unsurlar: Aktif Olarak Eğitim ve Öğretimin Gerçekleşmesi

	1	2	3	4	5
A1.Aktif olarak eğitim ve öğretimin gerçekleşmesi	5	12	3	146	89

A1.Aktif olarak eğitim ve öğretimin gerçekleşmesi

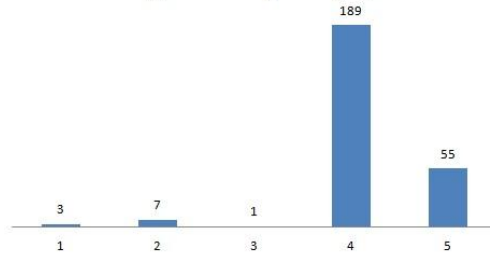

Şekil 1: Muhasebe Eğitiminin Gelişiminde Katkı Sağlayacak Unsurlar: Aktif Olarak Eğitim ve Öğretimin Gerçekleşmesi

Tablo 5. Muhasebe Eğitiminin Gelişiminde Katkı Sağlayacak Unsurlar: Uygulamalı Eğitime Geçilmesi

	1	2	3	4	5
A2.Uygulamalı eğitime geçilmesi	3	7	1	189	55

A2.Uygulamalı eğitime geçilmesi

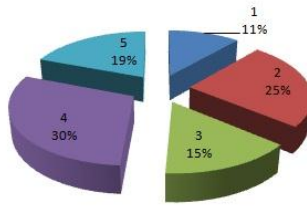

Şekil 2: Muhasebe Eğitiminin Gelişiminde Katkı Sağlayacak Unsurlar: Uygulamalı Eğitime Geçilmesi

Tablo 6. Muhasebe Eğitiminin Gelişiminde Katkı Sağlayacak Unsurlar: Derslerin Çoğunlukla Bilgisayar Uygulamalı İşlenmesi

	1	2	3	4	5
A3.Derslerin çoğunlukla bilgisayar uygulamalı işlenmesi	28	64	38	76	49

A3.Derslerin çoğunlukla bilgisayar uygulamalı işlenmesi

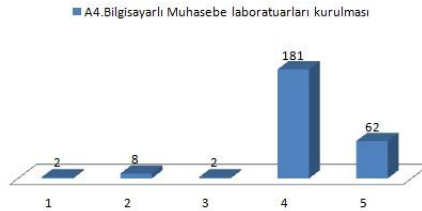

Şekil 3: Muhasebe Eğitiminin Gelişiminde Katkı Sağlayacak Unsurlar: Derslerin Çoğunlukla Bilgisayar Uygulamalı İşlenmesi

Tablo 7. Muhasebe Eğitiminin Gelişiminde Katkı Sağlayacak Unsurlar: Bilgisayarlı Muhasebe Laboratuvarları Kurulması

	1	2	3	4	5
A4.Bilgisayarlı Muhasebe laboratuvarları kurulması	2	8	2	181	62

A4.Bilgisayarlı Muhasebe laboratuvarları kurulması

Şekil 4: Muhasebe Eğitiminin Gelişiminde Katkı Sağlayacak Unsurlar: Bilgisayarlı Muhasebe Laboratuvarları Kurulması

Tablo 8. Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Aracı Kullanımı: Ders Daha Anlaşılır Oluyor

	1	2	3	4	5
B1.Ders daha anlaşılır oluyor	7	9	3	176	60

Şekil 5: Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Aracı Kullanımı: Ders Daha Anlaşılır Oluyor

Tablo 9. Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Aracı Kullanımı: Dersi Takip Etmesi Daha Kolay

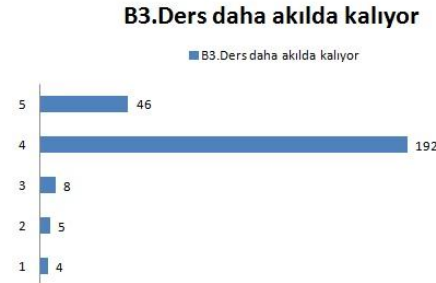
	1	2	3	4	5
B2.Dersi takip etmesi daha kolay	5	6	9	181	54

Şekil 6: Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Aracı Kullanımı: Dersi Takip Etmesi Daha Kolay

Tablo 10. Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Aracı Kullanımı: Ders Daha Akılda Kalıyor

	1	2	3	4	5
B3.Ders daha akılda kalıyor	4	5	8	192	46

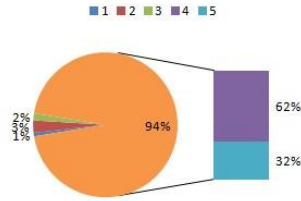

Şekil 7: Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Aracı Kullanımı: Ders Daha Akılda Kalıyor

Tablo 11. Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Aracı Kullanımı: Ders Daha Fazla Uygulama Yapılıyor

	1	2	3	4	5
B4.Derste daha fazla uygulama yapıyor	2	7	4	159	83

B4.Derste daha fazla uygulama yapıyor

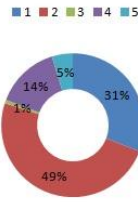

Şekil 8: Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Aracı Kullanımı: Ders Daha Fazla Uygulama Yapılıyor

Tablo 12. Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Aracı Kullanımı: Derste Gürültüye Davetiye Çıkıyor

	1	2	3	4	5
B5.Derste gürültüye davetiye çıkıyor	79	125	2	37	12

B5.Derste gürültüye davetiye çıkıyor

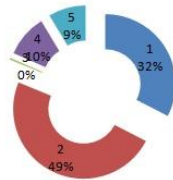

Şekil 9: Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Aracı Kullanımı: Derste Gürültüye Davetiye Çıkıyor

Tablo 13. Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Aracı Kullanımı: Neyin Nereden Geldiği Anlaşılmıyor

	1	2	3	4	5
B6.Neyin nereden geldiği anlaşılıyor	83	124	1	25	22

B6.Neyin nereden geldiği anlaşılıyor

Şekil 10: Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Aracı Kullanımı: Neyin Nereden Geldiği Anlaşılmıyor

Tablo 14. Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Aracı Kullanımı: Eğitici İle İletişimde Zorlanıyoruz

	1	2	3	4	5
B7.Eğitici ile iletişimde zorlanıyoruz	87	119	3	24	22

B7.Eğitici ile iletişimde zorlanıyoruz

Şekil 11: Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Aracı Kullanımı: Eğitici İle İletişimde Zorlanıyoruz

Tablo 15. Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Aracı Kullanımı: Dalgınlık Oluşturuyor

	1	2	3	4	5
B8.Dalgınlık oluşturuyor	66	57	14	58	60

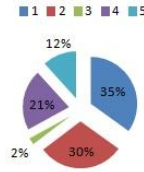
B8.Dalgınlık oluşturuyor

Şekil 12: Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Aracı Kullanımı: Dalgınlık Oluşturuyor

Tablo 16. Muhasebe Dersinin Anlatış Şekli İle Öğrencilerin Sınav Notları Arasındaki İlişki: Derslerin Klasik Usulde İşlenmesi Sınav Sonuçlarını Olumlu Etkilemektedir

	1	2	3	4	5
D1. Derslerin Klasik Usulde İşlenmesi Sınav Sonuçlarını Olumlu Etkilemektedir	89	76	6	54	30

D1. Derslerin Klasik Usülde İşlenmesi Sınav Sonuçlarını Olumlu Etkilemektedir

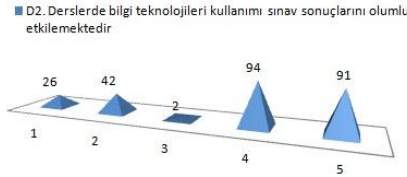

Şekil 13: Muhasebe Dersinin Anlatış Şekli İle Öğrencilerin Sınav Notları Arasındaki İlişki: Derslerin Klasik Usulde İşlenmesi Sınav Sonuçlarını Olumlu Etkilemektedir

Tablo 17. Muhasebe Dersinin Anlatış Şekli İle Öğrencilerin Sınav Notları Arasındaki İlişki: D2. Derslerde bilgi teknolojileri kullanımı sınav sonuçlarını olumlu etkilemektedir

	1	2	3	4	5
D2. Derslerde bilgi teknolojileri kullanımı sınav sonuçlarını olumlu etkilemektedir	26	42	2	94	91

D2. Derslerde bilgi teknolojileri kullanımı sınav sonuçlarını olumlu etkilemektedir

Şekil 14: Muhasebe Dersinin Anlatış Şekli İle Öğrencilerin Sınav Notları Arasındaki İlişki: D2. Derslerde bilgi teknolojileri kullanımı sınav sonuçlarını olumlu etkilemektedir

4. Sonuç

Küreselleşmeyle birlikte organizasyonlar ve eğitim kurumları son derece gelişmiş bir yapıya bürünmüştür. Özellikle, bilgisayar ve teknolojik ürünlerin yeni yapıların içine girmesiyle birlikte eğitimin yapısı değişmektedir. Fakat bunun yanında, bazı riskler de ortaya çıkmıştır. Bu üniversite ve eğitim yapısına bağlı olarak bireyler arası bilgi akışının sonucunda ortaya çıkacak olumlu ya da olumsuz etki olarak tanımlanmaktadır.

Teknolojik ürünlerin birçok avantajına karşın, bir takım zararları da bulunmakta, kısa veya uzun vadede de bu sonuçlar gözlemlenmektedir. Muhasebe derslerini alan öğrencilerin bu çerçevede ortak bir görüşe sahip olmadığı, yapılan araştırma sonucunda ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu bilgi teknolojilerini eğitimde desteklerken, diğer taraftan eski klasik yöntemi savunan bir kitle de bulunmaktadır.

Çevre, bireylerin kavramları fark etme ve yorumlama şeklidir. Bu sebeple kavramlar kişiden kişiye farklılık göstermektedir. Gelişmelerle paralel olarak teknolojinin nasıl yorumlandığı ve kullanıldığı üzerine birçok araştırma yapılmıştır. Bu çalışma ile teknolojinin muhasebe eğitimine etkisi üzerinde yoğunlaşmıştır.

Araştırmaya katılan bireylerin profilleri incelendiğinde, kadınların çoğunlukta olduğu gözlemlenmektedir. Katılımcıların % 75 'i 18-25 yaş arasıdır. Eğitim seviyesi açısından üniversite öğrencilerinin oranı diğer gruplardan daha yüksektir.

Yapılan anketler, kişilerin bilgisayar ve teknolojiyi eğitime sağladıkları fayda ile ilişkilendirdiğini göstermektedir. Bu nedenle kişiler bilgisayardan önce ve sonra bilginin katkısına işaret etmekte ve bu konudaki eğitimlere önem verilmesinin son derece kritik olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda yaşanan gelişmelerle birlikte, hem eğitim aşamasında hem de eğitimden sonraki organizasyonda var olabilmek gelişmelerin ne kadarından istifa edildiğiyle birebir örtüşmektedir.

Ayrıca, muhasebe eğitiminin gelişiminde katkı sağlayacak unsurlar bakımından aktif olarak eğitim ve öğretimin gerçekleşmesi hususuna çoğu katılımcı katılmakta ve kesin olarak katılmaktadır. Benzer şekilde, uygulamalı eğitime geçilmesi konusuna da öğrencilerin çoğunluğu katılmakta ve kesin olarak katılmaktadır. Aynı zamanda, öğrencilerin büyük bir çoğunluğu üniversitelerde uygulamalı eğitime geçilmesinin muhasebe eğitiminin gelişmesine katkı sağlayacak unsurlardan biri olarak görmektedir. Muhasebe derslerinin çoğunlukla bilgisayar uygulamalı olarak işlenmesi hususunda ise öğrenciler arasında görüş ayrılığı bulunmaktadır. Bir kısım öğrenci muhasebe derslerinin çoğunlukla bilgisayar uygulamalı olarak işlenmesi gerekliliğini savunurken, bir kısım öğrenci ise bunun tam tersi bir şekilde düşünülmektedir. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu ise, üniversitelerde bilgisayarlı muhasebe laboratuvarlarının kurulması hususunu desteklemektedir. Bir başka ifadeyle, anket katılımcıların çoğunluğu bilgisayarlı muhasebe laboratuvarlarının kurulmasının muhasebe eğitiminin gelişmesine katkıda bulunacağını düşünülmektedir.

Ek olarak, muhasebe eğitiminde bilgi teknolojisi aracı kullanımı, araştırma ışığında çoğu öğrenciye göre muhasebe derslerini daha anlaşılır hale getirmektedir. Benzer şekilde, öğrencilerin büyük bir oranı muhasebe eğitiminde bilgi teknolojisi kullanımının dersi takip etmeyi kolaylaştırdığını ve dersleri akılda tutmaya yardımcı olduğunu düşünülmektedir. Belirtilenlere paralel olarak, muhasebe eğitiminde bilgi teknolojisi kullanımı çoğu öğrenciye göre derslerde uygulamayı yapmayı daha imkanı hale getirmekte, bu konuda fırsatlar sunmaktadır.

Buna karşın, öğrencilerin çoğuna göre muhasebe eğitiminde bilgi teknolojisi aracı kullanımı derste güdültüye davet çıkarmamakta, derslerde neyin nereden geldiği hususunda dezavantaj yaratmamakta, eğitimci ile iletişimde zorluk yaratmamaktadır. Fakat muhasebe eğitiminde bilgi teknolojisi aracı kullanımı bir kısım öğrenciye göre derslerde dalgınlık yaratırken, diğerlerine göre dalgınlık yaratmamaktadır. Bir başka ifadeyle, bu noktada öğrenciler farklı görüşlere sahiptir.

Son olarak araştırma, muhasebe dersinin anlatış şekli ile öğrencilerin sınav notları arasındaki ilişkiyi de incelemiştir. Buna göre, derslerin klasik usulde işlenmesinin sınav sonuçlarına olumlu etkide bulunup bulunmadığı hususunda öğrenciler arasında görüş ayrılıkları olsa da, çoğunluk derslerin klasik usulde işlenmesinin sınav sonuçlarına olumlu etkide bulunduğu katılmamakta ve kesinlikle katılmamaktadır. Diğer yandan, öğrenciler yüksek bir oranda derslerde bilgi teknolojisi kullanımının sınav sonuçlarına olumlu yansıdığını düşünülmektedir.

Referanslar

- [1]. Arslan, M.L. , Seker, S.E. , Kizil C. , “Innovation Driven Emerging Technology from two Contrary Perspectives: A Case Study of Internet”, Emerging Markets Journal 03/2014; 3(3):87-07. DOI:10.5195/emaj.2014.54
- [2]. Bölükbaş, Z. (2013). Milliyet Gazetesi Blog, <http://blog.milliyet.com.tr/egitimde-teknolojikullanimi/Blog/?BlogNo=14753>.
- [3]. Bulun, M., Gülnar, B. ve Güran, Ö. (2004). Eğitimde Mobil Teknolojiler, The Turkish Online Journal of Educational Technology, s. 291-297.
- [4]. Çankaya, F. ve Dinç, E. (2009). Powerpoint ve Klasik Usulde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrenciler Arasındaki Farklılıkların Tespiti: Karadeniz Teknik Üniversitesinde Bir Araştırma, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, s. 29-52.

- [5]. Civan, M. ve Yıldız, F. (2003). ,Globleleşme Sürecinden Muhasebe Meslek Eğitiminin Etkilenmesi, Muhasebe Denetimi Sempozyumu Bildirileri, Sayı: 6, s. 1-23.
- [6]. Coşkun, A. (2008). Akademik Web Sayfalarının Muhasebe Eğitiminde Yardımcı Kaynak Olarak Kullanılması, Muhasebe ve Finansman Dergisi, s. 154-157.
- [7]. Demir, B. (2012). Muhasebeye Yön Veren Gelişmeler ve Meslek Yüksekokullarında Verilen Muhasebe Eğitime Yansımalar. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, s. 109-120.
- [8]. Fidan, M. E. (2012). Üniversitelerde Muhasebe Dersini Powerpoint Sunumu ve Klasik Yöntem İle Alan Öğrenciler Arasındaki Farklar. Journal of Yasar University, Cilt: 25, Sayı: 7, s. 4283-4285.
- [9]. Hatunoğlu, Z. (2006). Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Kullanımının Sunum Kalitesine Olan Etkilerinin Tespitine İlişkin Bir Araştırma. Muhasebeci ve Finansman Dergisi, s. 190-195.
- [10]. Karasioğlu, F. ve Duman, H. (2011). Meslek Yüksekokullarında Muhasebe Eğitimi ve Kalitesi Üzerine Bir Not. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, s. 164-180.
- [11]. Kızıl, C., Arslan, M. L., Şeker, Ş. E., "An Accounting Viewpoint for the Relationship Between Intellectual Capital and Web Trends of BIST 30 Firms in Turkey", Maliye Finans Yazıları Dergisi, Yıl: 28, Sayı: 101, Nisan 2014, ss.53-81.
- [12]. Korukoğlu, A. (1998). İşletmelerde Muhasebe Eğitimi ve Üniversitelerle İşbirliği. D.E.İ.B.F. Dergisi, s. 13-24.
- [13]. Nedir.com - Bilişim Teknolojileri, <http://bilisimteknolojileri.nedir.com/#ixzz2zpb7y700>
- [14]. Özgöz, A. ve Üçüncü, U. Öğretimde teknoloji kullanma (laboratuvar-atölye), Afyon Kocatepe Üniversitesi Sanal Eğitim Bilimleri Kütüphanesi – Prof.Dr.Mustafa Ergün, www.egitim.aku.edu.tr/ozgoz-ucuncu.ppt.
- [15]. Pastacıgil, A. ve Özbirecikli, M. (2008). Türkiye’de Muhasebeci Eğitiminin Gelişim Süreci: IFAC Standartları ile Mukayeseli Bir İnceleme, s. 83-85.
- [16]. Seferoğlu, S. S. (2010). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı, PEGEM Akademi, s. 70-75.
- [17]. Sürmen Y. ve Aygün, D. (2013). Muhasebe Çevresi ve Çevrenin Muhasebeye Etkisi. Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi, s. 355-370.
- [18]. Tuti, S. (2005). Eğitimde Bilişim Teknolojileri Kullanımı performans Gösterileri, Öğrenci Görüşleri ve Öz-Yeterlilik Algılarının İncelenmesi. s. 1-5.
- [19]. Ünal, O. ve Doğanay, M. (2009). Lisans Düzeyindeki Muhasebe Eğitiminin Etkinliği: Sayıştay Özelinde Bir Çalışma, Sayıştay Dergisi, Sayı: 74-75, s. 117-138.
- [20]. Zaif, F. ve Ayanoğlu, Y. (2007). Muhasebe Eğitiminde Kalitenin Artırılmasında. Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi Ders Programlarının Önemi, s. 115-136.

EK-1: ANKET ÇALIŞMASI

Bu anket Yalova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İngilizce İşletme Bölümü öğretim üyesi Yrd.Doç.Dr.Cevdet Kızıl, İstanbul Medeniyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü öğretim üyesi Yrd.Doç.Dr.Şadi Evren Şeker ve Yalova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İngilizce İşletme Bölümü öğrencisi Derya Bozan tarafından yürütülen "Bilgi Teknolojileri ve Bilgisayar Kullanımının Öğrencilerin Muhasebe Dersindeki Başarısına Etkisi " konulu araştırma çerçevesinde hazırlanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen veriler üçüncü kişilerle kesinlikle paylaşılmayacak ve sizden herhangi bir kimlik bilgisi talep edilmeyecektir. Lütfen bütün soruları cevaplandırduğunuzdan emin olunuz. Katılımınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Puanlama Sistemi

Seçenek	Puan
Kesinlikle Katılmıyorum	1
Katılmıyorum	2
Kararsızım	3
Katılıyorum	4
Kesinlikle Katılıyorum	5

Cinsiyet *

Bay

Bayan

Yaş Aralığı *

- o 18-25
o 26-35
o 36-45
o 46-55
o 56-65
o 66 ve üstü

Eğitim Durumunuz *

o Yükseköğretim o Üniversite o Yüksek Lisans o Doktora

Bölümünüz/Programınız:

Enstitünüz/Fakülteniz/Yüksek Okulunuz:

A-Muhasebe Eğitiminin Gelişiminde Katkı Sağlayacak Unsurlar:

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.Aktif olarak eğitim ve öğretimin gerçekleşmesi					
2.Uygulamalı eğitime geçilmesi					
3.Derslerin çoğunlukla bilgisayar uygulamalı işlenmesi					
4.Bilgisayarlı Muhasebe laboratuvarları kurulması					

B-) Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Aracı Kullanımı:

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.Ders daha anlaşılır oluyor					
2.Dersi takip etmesi daha kolay					
3.Ders daha akılda kalıyor					
4. Derste daha fazla uygulama yapılıyor					
5.Derste gürültüye davetiye çıkıyor					
6. Neyin nereden geldiği anlaşılıyor					
7. Eğitici ile iletişimde zorlanıyoruz					
8. Dalgınlık oluşturuyor					

C-) Muhasebe Eğitiminin Olumsuz Etkileyecek Etmenler:

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.Derslerin çoğunlukla teorik işlenmesi					
2.Derslerde uygulamanın çok az olması					
3.Bilgisayar eksikliğinden dolayı derslerin bilgisayar uygulamalı yapılmaması					

4. Bilgisayarda muhasebe uygulamaları yapabilecek bir laboratuvarın olmaması					
5. Bilgi teknolojisi araçlarının uygulamaması					

D-) Muhasebe Dersinin Anlatış Şekli İle Öğrencilerin Sınav Notları Arasındaki İlişki:

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Derslerin klasik usulde işlenmesi sınav sonuçlarını olumlu etkilemektedir					
2. Derslerde bilgi teknolojileri kullanımı sınav sonuçlarını olumlu etkilemektedir					